

Beskyttelse af Seljepil (*Salix caprea*) i Utterslev Mose

Seljepil er en vigtig værtsplante for flere fåtallige og sårbare danske sommerfuglearter. I Utterslev Mose har tre arter særlig interesse: Seljepil-glassværmer (*Sesia bembeciformes*), Iris (*Apatura iris*) og Sørgekåbe (*Nymphalis antiopa*).

I England viser undersøgelser, at seljepil understøtter i størrelsesordenen 300 insektarter, særligt dag- og natsommerfugle, men også en række vilde bier (særlig jordbier), tidlige svirrefluer (særlig ræverød urtesvirreflue) og biller. Særlig betydning har seljepil som en af de første nektarkilder om foråret. Småfugle som blåmejse, halemejse, gransanger og visse år pungmejse fouragerer ligeledes på raklerne.

Utterslev Mose har spredte små bevoksninger af seljepil, bl.a. ved det nordvestlige hjørne af Langholmen og på sydsiden af Midtmosen.

Seljepil-glassværmer:

Larverne lever i den nedre del af stammen og i store rødder af seljepil. Den foretrukne habitat er halvåbne grupper af seljepil på fugtig bund.

Registrering af arten er vanskelig, og fund derfor få og spredte. Imago har en kort flyvetid og er sjældent set. Den hyppigste metode er at spore larvernes udflyvningshuller. Emil Blicher Bjerregård og Magnus Vest Hebsgaard gennemgik i april 2017 alle seljepil-bevoksninger (Naturbasen). Her blev fundet i alt 12 larver.

Kasper Nyberg og Magnus Vest Hebsgaard gennemgik igen området i marts 2018. Her blev kun én larve fundet, men til gengæld på et nyt sted (Grillpladsen i Østmosen)

På Langholmen er seljepil-glassværmer fundet flere gange, senest i april 2006 med både imago og larver af Niels Jacob Aachmann-Andersen (Naturbasen).

NNC observerede en imago på Langholmen i juni 2021, uden at være bekendt med arten på daværende tidspunkt.

Artens reelle hyppighed på en lokalitet er svær at vurdere, men antal udflyvningshuller mere end antyder, at bestanden er lille.

Iris:

Indvandrede langsomt i Nordøstsjælland gennem 1900-tallet og etablerede en stor population i Pinseskoven på Vestamager.

De bedste habitater er frodig løvskov, hvor seljepil står i halvskygge. Træer med saftudflod, bl.a. birk og eg tiltrækker mange takvinger, herunder iris.

Larverne lever individuelt på bladene af seljepil. De er meget godt kamouflerede og derfor vanskelige at finde. Imago kan være let at finde, specielt på blødende træer og på sukker-/rødvinsløkning. Som andre hos takvinger eksploderer bestanden nogle år og spreder sig hurtigt.

Der er kun få observationer af Iris i Utterslev Mose, alle fra Midtmosen. Heraf et par observationer fra Sumpskoven og en fra trekantskrattet lige nord for Langholmen.

Sørgekåbe:

Larverne lever, som hos de fleste andre takvinger i grupper indtil de sidste stadier før forpupning.

Den foretrukne habitat er åben blandskov med seljepil på fugtig bund.

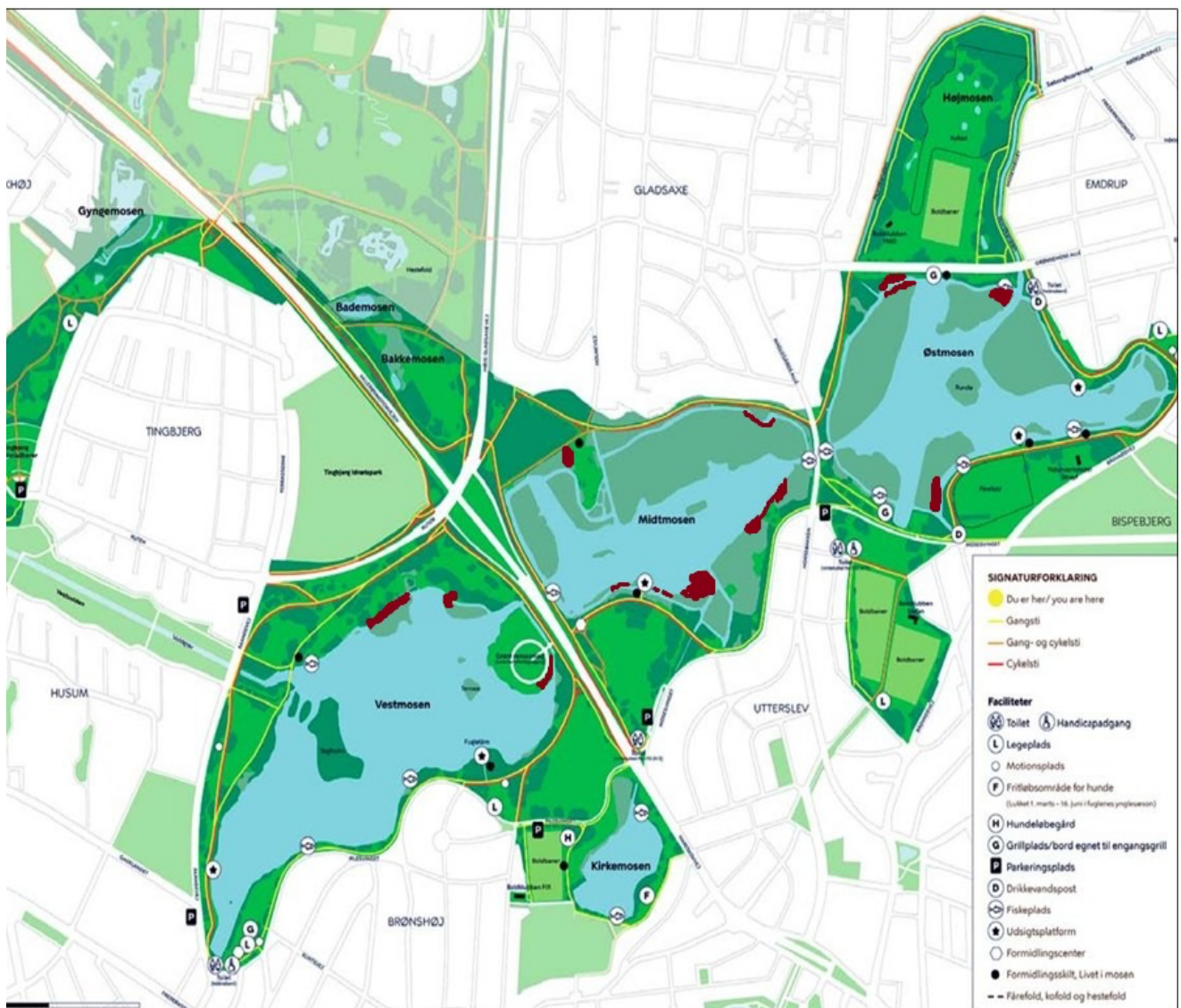
Der er enkelte observationer af fouragerende dyr på Seljepil fra Sumpskoven og Langholmen i marts-april. Dyrene kan meget vel have overvintret lokalt, og yngel er således mulig.

Tidligste kendte fund af Sørgekåbe er fra 2012 i Sumpskoven (NNC). Den seneste på seljepil i april 2024 på Langholmen (TM).

På Sjælland er arten primært kendt fra to større lokaliteter – Pinseskoven på Amager og Asserbo Plantage.

Seljepil beskrives flere steder som en pionerart i moser, skovbryn og lysninger. Med den store tilknyttede fauna er seljepil en art, der bør formidles mere bredt og arbejdes mere med i forvaltningen og naturplejen i mosen. Mange arter af laver er knyttet til seljepil. Det er mosens mest underspillede nøgleart.

Forekomster af seljepil i Utterslev Mose bør registreres og plejeplaner udarbejdes, så disse bevoksninger udvikles og sikres for fremtiden. Et problem kan være, at arten let udkonkurreres af andre træarter.

Alle markeringer med mørke rødt er steder med kendte bevoksninger af sejle-pil.

Kortet vil blive opdateret følgende i takt med flere bevoksninger opdages.

Teksten vil derfor også blive opdateret på et passende tidspunkt.

Relevante links:

<https://www.information.dk/moti/2025/03/holde-seljepil-likesom-holde-cykelrytter-taber>

<https://www.kristeligt-dagblad.dk/bagsiden/seljepilen-er-et-overfloedighedshorn-af-fornoejelser>

<https://www.euforgen.org/species/salix-caprea>

<https://savingscotlandsrainforest.org.uk/blog/the-goat-willow-champion-tree-of-the-wetlands>

<https://www.theguardian.com/lifeandstyle/gardening-blog/2015/apr/03/goat-willow-start-your-own-bee-orchestra>

<https://skoven-i-skolen.dk/leksikon/pil-seljepil-salix-caprea#historie-om>

<https://www.ucc.ie/en/tree-explorers/trees/a-z/salixcaprea/#:~:text='Bitter%20Withy'.-Value%20to%20Wildlife,pass%20them%20to%20the%20tree.>

